

STUDIJA SLUČAJA: IRF IZMIJENIO KREDITNE USLOVE PRIJE ULASKA OPOZICIONIH KONTROLORA U VLADU

I: UVOD: Investiciono-razvojni fond (IRF) je početkom maja 2016. godine, neposredno uoči ulaska opozicionih kontrolora u Vladu izbornog povjerenja, donio Odluku o izmjeni četiri programa za kreditiranje, kojima je predvidio povoljnije uslove za korisnike kredita, odnosno da sopstveno učešće mogu obezbijediti u roku od godinu od dana zaključenja ugovora o kreditu.

II: FINANSIJSKA PODRŠKA IRF ZA IZBORNU 2016. GODINU: Krajem decembra 2015. godine IRF je donio Odluku o kreditiranju 23 programa podrške za narednu godinu¹, među kojima su Program podrške razvoju preduzetništva, Program kreditiranja mladih u biznisu, Program kreditiranja početnika u biznisu-start up i Program kreditiranja visokoškolaca.

Za pomenute kredite IRF je projektovao da obezbijedi finansiranje do 70 odsto vrijednosti ukupne investicije, dok su korisnici kredita morali da obezbijede 30 odsto učešća.

**IRF obezbjeđuje 70 odsto učešća
Korisnici kredita obezbjeđuju 30 odsto učešća**

Program kreditiranja mladih u biznisu je namijenjen osobama do 35 godina koji će kredite moći da dobiju na maksimalan iznos do 50 hiljada eura, uz rok otplate do 12 godina, grejs period do četiri godine, kamatnu stopu 2,5 odsto na godišnjem nivou i naknadu od 0,5 odsto na iznos odobrenih kredita koji se realizuju na sjeveru zemlje i na Cetinju, Ulcinju i Nikšiću, odnosno jedan odsto u ostalim opštinama.

Kreditiranje početnika u biznisu, odnosno takozvani start up se odnosi na nova privredna društva i preduzetnike, a namijenjen je kao podrška otvaranju novih radnih mjesta. Kreditni uslovi su isti kao i kod Programa kreditiranja mladih u biznisu, s tim što kamatna stopa iznosi 3,5 odsto na godišnjem nivou. Pored toga, predviđene su i stimulativne mjere za subjekte koji zaposle pet ili više novih lica, u vidu smanjenja kamatne stope za jedan odsto, kao i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, gdje se kamatna stopa u tom slučaju umanjuje za 1,5 odsto.

Kada je u pitanju Program kreditiranja visokoškolaca, IRF je prvi put u izornoj 2016. godini predvidio da visokoškolci koji su na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore mogu konkurisati za dobijanje kredita. Kako je obrazloženo, cilj je smanjiti nezaposlenost visokoškolaca, za koje je obezbijedena beskamatna kreditna linija, uz maksimalan iznos kredita do 50 hiljada eura.

Konačno, za Program podrške razvoju preduzetništva, čiji je cilj animiranje mladih ljudi, žena, studenata i lica sa invaliditetom da se posvete biznisu, IRF je predvidio maksimalan iznos kredita do 50 hiljada eura, uz rok otplate do 12 godina, grejs period do četiri godine i kamatnu stopu 2,5 odsto na godišnjem nivou. Za ove kreditne aranžmane nije predviđeno plaćanje naknade po osnovu obrade kredita.

¹ Odluka o donošenju programa finansijske podrške Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore za 2016. godinu (Službeni list broj 076/15 od dana 28. decembra 2015. godine); link: <http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={7E116ACD-4B9C-4159-A66C-A6EA6AB998C7}>

III: IZMJENE ČETIRI PROGRAMA UOČI ULASKA OPOZICIONIH KONTROLORA U VLADU: Krajem maja 2016. godine u Crnoj Gori je izabrana Vlada izbornog povjerenja sa ciljem da pripremi slobodne parlamentarne izbore,² a tada je već bilo i izvjesno raspisivanje parlamentarnih izbora.³ U Vladu izbornog povjerenja imenovano je nekoliko opozicionih ministara, dok je u IRF sa opozicione kvote imenovan pomoćnik direktora.

Neposredno prije ulaska opozicionih kontrolora u maju, Odbor direktora IRF-a je za navedena četiri programa kreditiranja usvojio dopune programa⁴. Naime, IRF je snizio kriterijume, odnosno predvidio je da korisnici kredita sopstveno učešće u iznosu od 30 odsto ukupne investicije mogu obezbijediti tek u roku od godinu od dana zaključenja ugovora o kreditu.

O D L U K U O DONOŠENJU DOPUNE PROGRAMA KREDITIRANJA VISOKOŠKOLACA 1. Donosi se dopuna Programa kreditiranja visokoškolača. 2. U Programu kreditiranja visokoškolača, u Glavi 2, poslije stava 2 dodaje se novi stav 3 koji glasi: „Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 30,00 % vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu“. 3. Sve ostale odredbe Programa kreditiranja visokoškolača ostaju nepromijenjene. 4. Zadužuje se Stručna služba Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. da stupanjem na snagu ove Odluke sačini prečišćeni tekst Programa kreditiranja visokoškolača. 5. Ovu Odluku objaviti u „Službenom listu Crne Gore“. 6. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja. Odluka broj: 0201-292 Podgorica, 05.05.2016. godine

Odluka IRF-a o donošenju dopune programa kreditiranja visokoškolača, maj 2016. godine

*Autor: Istraživački centar MANS
Podgorica, novembar 2016. godine*

² Link: <http://www.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/1076/1129-7289-23-3-16-1.pdf>

³ Parlamentarni izbori u Crnoj Gori su raspisani 11. jula, a održani 16. oktobra 2016. godine

⁴ Odluka o donošenju dopune Programa kreditiranja visokoškolača broj 0201-282 od dana 05. maja 2016. godine, Odluka o donošenju dopune Programa podrške razvoju preduzetništva broj 0201-293 od dana 05. maja 2016. godine, Odluka o donošenju dopune Programa kreditiranja mladih u biznisu broj 0201-290 od dana 05. maja 2016. godine i Odluka o donošenju dopune Programa kreditiranja početnika u biznisu- start up broj 0201-291 od dana 05. maja 2016. godine, sve objavljene u Službenom listu broj 29/2016 od 06. maja 2016. godine; link: <http://www.sluzbenilist.me/SluzbeniListDetalji.aspx?tag={E91EF32E-BF82-454D-98A2-033CE30A63C5}>